

	LEAFDE
Leerjaar	PO groep 7 en 8
Type les	Project op school door de groepsleerkracht over LEAFDE
Lesduur	1x 60 minuten 1x 50 minuten
Omschrijving van de les	<p>Een project waarbij de kinderen kennismaken met de kunstinstallatie LEAFDE.</p> <p>Welke planten zie je allemaal? Welke plant kies jij met je groep om deze week te verzorgen? Wat is het verhaal achter deze plant? Wat heeft de plant nodig?</p> <p>De kinderen bekijken de planten in de kunstinstallatie LEAFDE. De kinderen kiezen een plant en lezen het verhaal achter de plant. De kinderen denken na over wat deze plant allemaal nodig heeft. Ze schrijven een verzorgingsplan en maken hierbij tekeningen. De kinderen zorgen een week lang voor hun plant en houden wat ze doen bij in een logboek door middel van schrijven en tekenen. Aan het einde van de week is er een plantenpresentatie waarin de groepjes aan elkaar presenteren wat ze hebben gedaan.</p>
Onderwerpen	Planten, verhalen, logboek, verzorgen
Vakgebied	Nederlands, oriëntatie op jezelf en op de wereld, kunstzinnige oriëntatie

Leerinhoud	
TULE kerndoel 8	De kinderen houden een logboek bij met als schrijfdoel informeren (schrijfdoelen). De kinderen gebruiken grammaticale en samengestelde zinnen, hebben geen spelfouten en correcte, verzorgde vormgeving en lay-out (vorm).
TULE kerndoel 40	Planten hebben verschillende kenmerken zoals vorm, kleur en geur (verscheidenheid en eenheid). Planten hebben voor groei en ontwikkeling voedsel, water, licht en de juiste temperatuur nodig (instandhouding).
TULE kerndoel 54	De kinderen kunnen bevindingen tekenen in een logboek met potloden en stiften (tekenen).
TULE kerndoel 55	De kinderen kunnen reflecteren op hun eigen product, dat van anderen en op hun werkproces (reflecteren).

Uitvoering	Les 1
Lesplanning	Totaal: 60 minuten Inleiding: 25 minuten Opdracht - verzorgingsplan: 30 minuten Opdracht - logboek: 20 minuten (vindt verspreid over de week plaats) Reflectie: 5 minuten
Vorbereiding	Bestudeer dit lesformat. Bekijk waar het plantenasiel op school is opgebouwd. Bekijk de bijlagen en print deze: <ul style="list-style-type: none"> • 'LEAFDE groep 5 en 6 – p. 1 verzorgingsplan (bijlage)' 1x per kind • 'LEAFDE groep 5 en 6 – p. 2 logboek (bijlage)' 2x per 5 kinderen Print de 2 ^e pagina van het logboek eventueel vaker als extra bladzijden nodig zijn. <p>Informatie voor de leerkracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het plantenasiel LEAFDE komt voor één week bij jullie op school. In elke klas voert de groepsleerkracht twee lessen uit: een opstartles waarin de kinderen een plan maken en aan het einde van de week een presentatieles. • Het verzorgen van de planten en de opdrachten doen de kinderen in vijf groepjes. Elk groepje krijgt één plant om te verzorgen. • Voor het lezen van de verhalen zijn er telefoons of tablets nodig met camera en internet. Als er maar één telefoon beschikbaar is, dan kan het lezen van de verhalen het beste worden gedaan in groepjes aan de instructietafel met de beschikbare telefoon. • De opdracht – logboek wordt tijdens deze les uitgelegd, maar verspreid over de week uitgevoerd. Dit kunnen de kinderen zelfstandig, doordeweeks doen wanneer ze zorgen voor hun planten. Herinner de kinderen hieraan als dat nodig is. <p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geprint verzorgingsplan 1x per kind • Geprint logboek 1x per groepje (5 groepjes) • Stiften + eventueel kleurpotloden • Telefoon of tablet die QR-codes kan scannen minimaal 1x per groepje
Inleiding/ oriëntatie	Toon afbeelding 1 Vertel: We gaan deze week een project doen: LEAFDE. Dit is een project van Tetem. <p>Toon afbeelding 2 Vertel: LEAFDE is een plantenasiel. Dit asiel is bij ons op school deze week. Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie kan vertellen wat een asiel is? • Is er iemand wel eens in een asiel geweest? <p>Vertel: Misschien ken je een dierenasiel wel. Dit is een plek waar je bijvoorbeeld een hond of kat kan brengen. Als die op straat gevonden is, of als baasjes er niet meer voor kunnen zorgen. In het asiel wordt een nieuw baasje gezocht voor de huisdieren. Een plantenasiel is hetzelfde, maar dan voor planten. Er komen planten die niet meer in huis passen, of die het niet zo goed meer doen. Dan knappen ze op, en wordt er een nieuw huis voor ze gezocht.</p> <p>Toon afbeelding 3 en 4 Vertel: Het plantenasiel heet LEAFDE.</p> <p>Vraag: Wie kan deze naam uitleggen? Tip: er zit een Engels woord in verstopt!</p>

	<p>Vertel: LEAFDE klinkt als liefde, maar je schrijft het anders. Er zit het woord LEAF in, dat blaadje (van een boom) betekent in het Engels. Dit heeft natuurlijk alles te maken met de planten. In combinatie met liefde betekent het: wees lief voor deze planten.</p> <p>Hier zie je het plantenasiel in Tetem in Enschede.</p> <p>Vraag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zie jij op de foto's? <p>Vertel: Heb je de stokjes gezien in de planten? Daarop staat een QR-code die je kan scannen met een telefoon of tablet. Je krijgt dan een verhaal op je telefoon dat je kan lezen over wat de plant heeft meegemaakt. De mensen die hun plant hebben afgestaan aan het plantenasiel hebben hun verhaal verteld aan de maker met LEAFDE, Ton Nieuwenhuis. Hij heeft er vervolgens een verhaal van gemaakt vanuit dat wordt verteld door de plant.</p> <p>Jullie gaan deze week in groepjes zorgen voor één plant uit het plantenasiel. We lezen het verhaal van de plant, bedenken wat de plant allemaal nodig heeft, en je gaat bijhouden wat jullie allemaal hebben gedaan voor de plant.</p> <p>Voor de leerkracht: verdeel de klas in groepjes in vijf groepjes. Neem de kinderen mee naar het plantenasiel op school.</p> <p>Stel bij het bekijken van de planten bijvoorbeeld de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke plant vind jij mooi? Waarom? • Welke plant heeft de grootste en de kleinste bladeren? • Welke plant vind jij bijzonder? Waarom? • Zitten er planten bij die jullie thuis ook hebben? <p>Voor de leerkracht: laat de kinderen zelf de planten bekijken en met hun groepje één plant kiezen.</p> <p>Als kinderen zelf een telefoon hebben per groepje: Laat de kinderen de QR-code scannen op een telefoon of tablet en met hun groepje het verhaal lezen over hun plant.</p> <p>Als er één telefoon is: Neem de gekozen planten mee terug naar de klas en zet ze op de instructietafel. Nodig de groepjes één voor één uit aan de instructietafel. Scan de QR-code op een telefoon of tablet en lees samen met de kinderen het verhaal van de plant. De andere groepjes kunnen beginnen aan het verzorgingsplan, of kunnen een andere zelfstandige opdracht naar keuze doen.</p> <p>Stel de volgende vragen na het lezen van de verhalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar ging dit verhaal over? • Hoe denk je dat het verhaal verder zou kunnen gaan? • Wat heeft deze plant allemaal nodig?
Opdracht - Verzorgingsplan	<p>Je maakt met je groepje een plan om voor jullie plant te zorgen: een verzorgingsplan. Je schrijft en tekent daarin wat de plant allemaal nodig heeft.</p> <p>Vraag: Wat betekent <i>verzorgen</i>? Wie heeft er wel eens iets of iemand verzorgd?</p> <p>Vertel: Verzorgen betekent dat je iets doet voor iets of iemand anders zodat die krijgt wat nodig is.</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een (ziek) persoon verzorgen

	<ul style="list-style-type: none"> • Een huisdier verzorgen • Planten verzorgen <p>Vraag: Waarom is het verzorgen van een persoon/ huisdier/ plant belangrijk? Vertel: Het verzorgen van iets of iemand laat zien dat je verantwoordelijkheid hebt. Mensen kunnen erop vertrouwen dat je iets voor hen doet.</p> <p>Optioneel: Vraag: Wie heeft er wel eens gehoord over <i>mantelzorg</i>? Vertel: Sommige mensen doen iets dat mantelzorg heet. Dan zorg je vrijwillig (onbetaald) voor iemand in je naaste omgeving die hulp nodig heeft. Dit kan op veel manieren: iemand verplegen met een handicap, hulp bij koken of schoonmaken of geestelijke steun. Er zijn in Nederlands zo'n 5 miljoen mensen die mantelzorg geven. Dat is heel belangrijk.</p> <p>Vertel: Wij beginnen klein met het verzorgen van onze plant uit het plantenasiel. Vraag: Wat heeft een plant allemaal nodig?</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1x in de week water geven • Elke dag: de plant in de schaduw of in de zon zetten • Elke dag: controleren op bruine blaadjes <p>Vertel: Dit alles schrijf en teken je in het verzorgingsplan. Denk ook terug aan het verhaal van jullie plant. Wat heeft jullie plant verder nodig? Overleg hierover met je groep.</p> <p>Toon afbeelding 5 Voor de leerkracht: laat het werkblad aan de klas zien, deel het uit en laat ieder kind een werkblad invullen.</p> <p>Wanneer de kinderen klaar zijn: laat hen overleggen over de taken. Wie gaat op welke dag de plant verzorgen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdeel de dagen van de week over het groepje. • Op die dag doen één of twee kinderen de verzorging van de plant. • Water geven hoeft maar één keer in de week. Spreek af wie dat doet op welke dag.
Opdracht - Logboek	<p>Toon afbeelding 6 Telkens als iemand uit je groepje iets heeft gedaan voor de plant, schrijft diegene haar/zijn naam, de dag en het tijdstip in het logboek. Ook maak je een kleine tekening erbij.</p> <p>Vraag: Weet iemand wat een logboek is? Vertel: Een logboek is een boekwerk waarin gebeurtenissen worden bijgehouden. Het wordt bijvoorbeeld gebruikt in de scheepvaart (voor snelheidsmetingen en navigatie), in de wetenschap (een labjournaal), in de auto (onderhoudsboekje) of door hardlopers (een runner's log). Je kan dan altijd teruglezen wat er is gebeurd op een bepaald moment.</p> <p>Wat moet je opschrijven in een logboek, denk je? Antwoord: Datum, tijd, naam, en de gebeurtenis.</p> <p>Vraag: Schrijf je in een logboek feiten of meningen? Vertel: Een logboek is bedoeld voor feiten. Je schrijft dus niet: 'Water geven is heel leuk!' maar 'Op woensdag heeft Lisa de plant water gegeven'.</p>

	<p>Je maakt ook een kleine tekening erbij of een symbool. Dit hoeft niet uitgebreid, als het maar duidelijk is wat jullie hebben gedaan om de plant te verzorgen.</p> <p>Zou jij een idee hebben wat je kan tekenen bij de volgende dingen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je hebt de plant water gegeven (bijv. een druppel of een gieter) • Je hebt de plant in de zon gezet (bijv. een zonnetje) • Je hebt de plant in de schaduw gezet (bijv. een donker vlak) • Je hebt gepraat met de plant (bijv. een poppetje of een praatwolkje) • Etc.
Reflectie	<p>Reflecteer met de kinderen op de les. Laat een aantal groepjes hun verzorgingsplan presenteren aan de rest van de klas.</p> <p>Stel bijvoorbeeld de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar ging het verhaal van jullie plant over? Vertel het in je eigen woorden. • Wat moeten jullie allemaal voor je plant doen? • Welke tekening in jullie verzorgingsplan vind jij goed gelukt? Geef iemand een compliment.
Vervolg	Hang de verzorgingsplannen (in ieder geval 1 plan per groep) op in de klas.

Uitvoering	Les 2
Lesplanning	<p>Totaal: 50 minuten Opdracht: 20 minuten Presentatie: 25 minuten Reflectie: 5 minuten</p>
Vorbereiding	<p>Bestudeer dit lesformat.</p> <p>Zet de volgende materialen klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verzorgingsplannen van de groepjes • De logboeken van de groepjes • De planten uit de kunstinstallatie LEAFDE • Papier A4 • Stiften + eventueel kleurpotloden
Opdracht	<p>Toon afbeelding 7 Vertel: Deze week hebben jullie in groepjes voor de planten gezorgd uit het plantenasiel. Vandaag presenteren we aan elkaar hoe dat is gegaan. Eerst maken we in groepjes een presentatie.</p> <p>Toon afbeelding 8 De presentatie heeft vijf onderdelen. Verdeel wie wat gaat presenteren. De vijf onderdelen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is het verhaal van jullie plant? (= samenvatting in eigen woorden) Lees het opnieuw als dat nodig is. 2. Verzorgingsplan. Presenteer wat jullie plan was. 3. Logboek. Geef een samenvatting wat jullie hebben gedaan en laat een paar tekeningen zien. 4. Samenwerking. Hoe ging dit? Wie heeft wat gedaan deze week? Is iedereen tevreden hierover of zijn er verbeterpunten? 5. Wat vonden jullie ervan om de plant te verzorgen? Bespreek iedereen's mening in de groep.

	<p>Vertel: Je hebt nu tijd om met je groepje de presentatie voor de bereiden. Voor de presentatie heb je in totaal 4 minuten. Dat is kort. Zorg dat jouw stukje niet te lang duurt. Het is niet erg als je niet alles uit bijvoorbeeld het logboek of verzorgingsplan kan vertellen. Kies dan één ding uit om over te vertellen.</p>
Presentatie	<p>Laat de groepjes één voor één hun planten, verzorgingsplan en logboek presenteren aan de rest van de klas.</p> <p>Bewaak de tijd: bij 5 groepjes hebben ze telkens 1 minuut om te wisselen in 4 minuten om te presenteren.</p>
Reflectie	<p>Reflecteer met de kinderen op project LEAFDE.</p> <p>Stel bijvoorbeeld de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat vond je ervan om een plant met een verhaal te leren kennen? Waarom? • Welke groep kan jij tip en een top geven over hun presentatie? • Welk verhaal van de plant vond jij het leukst/ grappigst? • Hoe ging het maken van het verzorgingsplan? • Wat vond je van het bijhouden van het logboek? Ging dat goed? • Wat heb jij geleerd deze week? • Zou jij zelf thuis ook een plant kunnen verzorgen nu? Waarom wel of niet?